

Gegarandeerd ruwvoer, de basis van gezondheid

Ruwvoer is het hoofdbestanddeel van het rantsoen van een paard. Zijn spijsvertering is er helemaal op afgestemd en kauwen zorgt voor verlaging van verveling en stress. Het vormt de basis voor de gezondheid. Om er zeker van te zijn dat je paard via dat ruwvoer binnen krijgt wat hij nodig heeft, is het wel noodzakelijk dat je weet wat het bevat aan voedingsstoffen.

Het ene ruwvoer is het andere niet. Hoe het eruit ziet, zegt niets over het energie- en eiwitgehalte. Pavo analyseert al meer dan tien jaar ruwvoermonsters uit het hele land. "We zien steeds meer grof materiaal, dat steeds minder voedingsstoffen bevat. Natuurhooi of -kuil, dat weliswaar heerlijk ruikt, maar waar niets in zit. Dat kan geschikt zijn voor een bepaalde groep paarden, die gebaat zijn bij sobere voeding. Maar voor een sport- of fokpaard is het absoluut onvoldoende. De gehalten zijn vaak zelfs zo laag dat paarden die er onbepikt van mogen eten toch afvallen. Wat is daarvan de oorzaak? Er wordt steeds minder bemest, waardoor de voedingswaarde terugloopt. Of het komt van ver weg uit het buitenland, waar ook niet wordt bemest en slechts één keer per jaar wordt gehooid, als het gras compleet is

doorgeschoten. Ook daar zit qua voedingsstoffen niets meer in. Het is slechts buikvulling", zegt Pavo nutritionist Rob Krabbenborg.

Schimmel in kuil

Veel paardenhouders zijn overgestapt op kuil. Aan de ene kant omdat het steeds lastiger wordt om aan goede, kleine baaltjes hooi te komen. Aan de andere kant omdat het buiten kan worden opgeslagen en minder stof bevat, wat luchtwegproblemen voorkomt. Krabbenborg vindt dat echter niet het beste ruwvoer voor een paard. "Als je een baal kuil openmaakt, moet je het snel opvoeren om te voorkomen dat het gaat broeien. Dat lukt alleen als je voldoende paarden hebt. Bij een kleine stal blijft het vaak te lang liggen. En als er een klein gaatje in het plastic is gekomen of het is onzorgvuldig gewonnen, krijg je schimmelvorming. De zichtbare plekken weghalen is niet afdoende, er zitten dan al schimmelsporen door de hele baal heen die effect hebben op de gezondheid van een paard. Kuil van productiegras voor koeien is niet zo geschikt voor paarden. In die balen is het gehalte aan voedingssuikers, de zogenaamde fructanen, hoog. Steeds vaker blijken die de oorzaak voor gezondheidsproblemen bij paarden, zoals hoefbevangenheid en insulineresistentie."

Gezondheid

Het ruwvoer dat tegenwoordig in zwang is voor paarden, bevat vaak weinig eiwit en energie. Eiwit is jarenlang aangewezen als boosdoener als het ging om gezond-

heidsklachten bij paarden. Het zou bultjes en dikke benen opleveren. Dat blijkt echter onterecht. Krabbenborg: "Suiker is de hoofdoorzaak van de meeste problemen. Eiwit heeft een paard juist nodig voor spieropbouw en spierherstel. En wat energie betreft komen wij in de monsters scores tegen die vergelijkbaar zijn met de waarden in stro. En dat zijn helaas geen uitzonderingsgevallen. Sportpaarden doe je daar absoluut tekort mee. Het is toch geen wonder dat je paard niet goed presteert als het hoofdbestanddeel van zijn rantsoen zulke tekorten vertoont? Maar ja, dan moet je dat wel weten. Hoe mooi het eruit ziet of hoe het ruikt zegt echt niets." Steeds vaker duiken verhalen op van partijen ruwvoer met giftige planten als Jacobskruiskruid of Herfststijloos. Verwerkt in hooi of kuil eten paarden dit wel, met alle risico's van dien. Het laten analyseren van ruwvoer is dus om meerdere redenen belangrijk, maar niet voor iedereen praktisch uitvoerbaar. Staat je paard bij een pensionstal, dan heb je vaak geen keuze, je paard eet met de pot mee. "Het zou mooi zijn als fouragehandelaren ertoe overgingen om hun partijen te analyseren, zodat je weet wat je koopt. Maar dat is helaas nog geen gemeengoed. Zelf kun je het echter ook eenvoudig laten doen voor rond de € 80, door een handje ruwvoer in een plastic zak op te sturen naar BLGG AgroXpertus in Wageningen. Schrik niet van de brei aan cijfers die je terugkrijgt. Stuur deze gegevens door naar Pavo voor een gratis uitleg."

Dreigend tekort

Er dreigt in de toekomst een groot probleem voor paardenhouders in Nederland. Het ruwvoer wordt schaars. Krabbenborg: "Het melkquotum is afgeschaft. Daardoor wordt er meer melk geproduceerd en is er steeds meer vraag naar ruwvoer door veehouders. Wat in het verleden 'over' was en aan paardenhouders werd verkocht, zal vaker naar koeien gaan." Het is nu al lastig om aan goed hooi te komen. De kwaliteit is vaak verschillend, afhankelijk van het weer. De productie van kleine baaltjes is arbeidsintensief en de opslag vergt veel binnenruimte. Bij gebrek daaraan moeten meerdere malen kleine partijen worden aangekocht. Ik zie menig paardenhouder regelmatig een trailertje hooi ophalen. Dat is iedere keer veel werk en de kans bestaat dat de kwaliteit verschilt, wat effect heeft op de fitheid van je paard. Dit alles maakt hooi ook relatief duur ten opzichte van kuil", zegt Krabbenborg. Hij pleit voor bewustwording van het belang van goed ruwvoer. "Weet wat je voert. Ook al brengt dat wat meer kosten met zich mee. Een gezond en blij paard is toch onbetaalbaar?"

In deze serie artikelen worden actuele voedingsvragen of onderzoeksresultaten rondom voeding van paarden besproken. Pavo VoerAdvies bestaat uit verschillende specialisten met veel praktische en wetenschappelijk kennis. Ook uw eigen vragen kunt u kosteloos aan Pavo VoerAdvies voorleggen. Bel 0900-paarden (0900-7227336) of stel uw vraag via e-mail: voeradvies@pavo.net

De oplossing

Pavo wil paardenhouders helpen. Vandaar dat een totaalconcept wordt gelanceerd onder de naam TTJOJPZ-concept (Thuisbezorg-Terwijl-Jij-Op-Je-Paard-Zit). Bij afname van minimaal 250 kilo krachtvoer is het mogelijk om pallets met gecertificeerd hooi te bestellen, met een minimale voedingswaarde van 0,55 EWpa, dat stofvrij is en geen giftige planten bevat. Een pallet bevat 18 pakken hooi van 18 à 19 kilo. Behalve hooi is het eveneens mogelijk om hoogwaardige blanke houtkrullen met veel absorptievermogen te bestellen. Ook dat wordt met 18 pakken per pallet aangeleverd. Eén pak bevat 20 kilo houtkrullen. Alle combinaties zijn mogelijk, per pallet tegelijk, bijvoorbeeld drie pallets hooi en twee met krullen. Krabbenborg: "Het voordeel is dat het wordt thuisbezorgd. Je hebt er geen werk aan en je hebt hooi van gegarandeerde kwaliteit. Je kunt het hele jaar door bestellen wat je nodig hebt, dus dat is aantrekkelijk bij geringe opslagcapaciteit."